

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

TOIMINTAMALLIT POISSA- OLOJEN EHKÄISEMISEEN, PUUTTUMISEEN JA SEURANTAAN PERUSOPETUKSESSA

Sitouttavan koulu yhteisötyön alkukartoituksen tuloksia

Tiivistelmät 3:2022

TEKIJÄT Eeva-Liisa Markkanen, Jaana Saarinen, Niina Rumpu

KANNEN KUVA Shutterstock.com

KUVAT Shutterstock ja Hanna Tarkiainen

TAITTO PunaMusta Oy

ISBN 978-952-206-733-3 pdf

ISSN 2669-8811 (verkkojulkaisu)

@Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Kartoituksen tavoite ja toteutus	6
3	Tulokset	8
3.1	Poissaolojen ehkäisyn ja niihin puuttumisen käytännöt vaihtelevat	8
3.2	Opetuksen järjestäjien laatimia poissaolojen toimintamalleja käytetään kouluissa kattavasti	10
3.3	Toimintamallit tuovat selkeyttä ja yhdenmukaistavat käytäntöjä – ennaltaehkäisevissä toimintatavoissa ja juurruttamisessa on kehitettävää	13
3.4	Opetuksen järjestäjien poissaoloihin puuttumisen kynnyksrajat vaihtelevat	20
3.5	Poissaolojen seurannassa ja tilastoinnissa tunnistetaan kehittämistarpeita	24
4	Yhteenveto	30
	Lähteet	32
	Liitteet	33
	Liite 1. Kartoitukseen vastanneiden opetuksen järjestäjien taustatiedot	33

1 Johdanto

Koulu on lapselle ja nuorelle on oppimisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta tärkeä ympäristö. Näin ollen toistuvat tai pitkittyneet poissaolot koulusta voivat vaikuttaa merkittävästi lapsen ja nuoren hyvinvointiin sekä tulevaisuuden kehityskulkuun, sillä ne voivat vaarantaa oppilaan mahdollisuuksia suoriutua oppivelvollisuudesta ja sitä kautta syrjäyttävät opinnoista. Koulusta lapsi saa myös tärkeitä kokemuksia yhteisön jäsenenä toimimisesta. Näillä kokemuksilla on suuri merkitys sille, miten lapsen sosiaalinen identiteetti suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan rakentuu.

Koulupoissaolojen seurannan kautta on mahdollista tavoittaa monenlaista niin koulun toimintakulttuuriin ja koulu yhteisöön kuin lapsen, nuoren ja perheenkin hyvinvointiin liittyviä haasteita. Koulupoissaolot ovat tärkeä hyvinvoinnin mittari niin yksilö- kuin yhteisötasolla ja niiden seuranta on keino tunnistaa hyvinvoinnin haasteita ja päästä nopeammin ongelmiin kiinni. Yksilötasolla koulupoissaoloihin puuttuminen varhaisessa vaiheessa on tärkeää, sillä niiden on todettu olevan yhteydessä moniin hyvinvointia heikentäviin ja syrjäytymistä aiheuttaviin tekijöihin, kuten mielenterveysongelmiin, päihitteiden käyttöön, riskikäyttäytymiseen, heikentyneisiin oppimistuloksiin ja koulupudokkuuteen (Gubbels ym. 2019). Varhaisella puuttumisella ja auttamisella voidaan vähentää ongelmien vaikeutumista ja kasautumista sekä monien eri palvelujen tarvetta.

Aikaisemmat selvitykset ovat osoittaneet (esim. Määttä ym. 2020), että koulupoissaoloihin puuttuminen sekä oppilaiden pidempiaikaisiin koulupoissaoloihin liittyvät toimenpiteet ja toimintamallit vaihtelevat Suomessa alueittain ja paikkakunnittain. Vaikka poissaoloihin puuttumisen toimintamallin tulee olla osa paikallista opetussuunnitelmaa sisältyen osaksi koulukohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa, on vaihtelu toimintatavoissa opetuksen järjestäjien ja koulujen välillä suurta. Poissaoloihin puuttumiseen ei ole yhtenäisiä kansallisia hälytysrajoja tai kaikille yhteisiä malleja (Sergejeff ym. 2020, 81). Tämän kartoituksen avulla haluttiin selvittää opetuksen järjestäjien näkökulmaa siihen, miten laajasti poissaoloihin liittyen on laadittu yhtenäisiä toimintatapoja, millaista vaihtelua poissaolojen ennaltaehkäisyyn, puuttumisen ja seuraamisen käytännössä on ja millaisia kehittämistarpeita näihin liittyen tunnistetaan. Kartoituksen tavoitteena on luoda tilannekuva poissaolojen toimintamalleista laajan kansallisen kehittämistyön tueksi.

Sitouttavan koulu yhteistyön kehittäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö on keväällä 2021 käynnistänyt valtakunnallisen sitouttavan koulu yhteistyön toimintamallin kehittämisen. Kehittämistyön tarkoituksena on luoda kansallinen malli, jolla ennaltaehkäistään ja vähennetään koulupoissaoloja, vahvistetaan kouluhyvinvointia ja tuetaan oppilaiden kiinnittymistä kouluun. Lisäksi tavoitteena on kehittää ja yhdenmukaistaa käytänteitä poissaolojen seurantaan ja tilastointiin. Toimintamalli tukee oppilaita, huoltajia sekä koulujen henkilökuntaa koulu yhteistyön sitouttavissa sekä poissaoloja ennaltaehkäisevissä ja niiden vaikutuksia korjaavissa käytänteissä.

Sitouttavan koulu yhteistyön mallia kehitetään pilotoimalla. Pilotteihin osallistuu perusopetuksen 5.–9. vuosiluokkien oppilaita ja koulujen henkilökuntaa yhteensä 126 opetuksen järjestäjän kouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee avustuksen saaneita pilottihankkeita koulutusmateriaaleilla, valmennuksella sekä koordinoimalla hankkeiden toimintaa.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteuttaa vuosina 2021–2023 sitouttavan koulu yhteistyön arviointihankkeen. Arvioinnin tehtävä on kehittää arvioinnin menetelmillä tuottaa tietoa sitouttavan koulu yhteistyön valtakunnallisen toimintamallin kehittämistyöhön. Arviointi myös tukee pilottihankkeissa tehtävää kehittämistyötä tuomalla alustavia arviointituloksia kehittämisen tueksi sekä tarjoamalla vertaisarvioinnin ja -oppimisen mahdollisuuksia. Lisäksi arviointitiedon perusteella tuotetaan ehdotus oppilaiden poissaolojen valtakunnallisen tilastoinnin ja seurannan vakiinnuttamisesta.

2 Kartoituksen tavoite ja toteutus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) kartoitti perusopetuksen poissaolojen toimintamallien nykytilaa, vahvuuksia ja kehittämiskohteita elokuussa 2021.

Kartoituksella selvitettiin seuraavia asioita:

- Kuinka laajasti opetuksen järjestäjillä on käytössään toimintamalleja poissaolojen ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi?
- Millaisia asioita toimintamalleissa kuvataan? Millaisia poissaoloihin puuttumisen kynnyksärajoja toimintamalleihin on määritelty?
- Mikä toimintamalleissa koetaan toimivaksi ja millaisia kehittämistarpeita niihin liittyy?
- Miten poissaolojen seuranta ja tilastointi toteutuu tällä hetkellä ja millaisia kehittämistarpeita siihen liittyen tunnistetaan?

Kartoitus oli suunnattu niille opetuksen järjestäjille, joille on myönnetty keväällä 2021 opetus- ja kulttuuriministeriön sitouttavan koulu yhteisötyön kehittämiseen suunnattua erityisavustusta. Kyselyn kohdejoukkoon kuului 126 opetuksen järjestäjää, joista kyselyyn vastasi 89 % (n=112). Vastaajista noin kolmannes oli opetustoimenjohtajia tai sivistysjohtajia ja hieman alle kolmannes rehtoreita. Lisäksi vastaajissa oli sitouttavan koulu yhteisötyön hankkeen koordinaattoreita ja työntekijöitä, oppimisen tuen päälliköitä, oppilashuollon päälliköitä sekä erilaisia opetustoimen koordinaattorin tai suunnittelijan nimikkeellä työskenteleviä. Tarkemmat tiedot vastaajista on koottu liitteeseen 1.

Kartoitus antaa kattavan kuvan poissaolojen toimintamalleista sekä niihin liittyvistä käytännöistä ja kehittämistarpeista, vaikka kartoitus oli suunnattu sitouttavan koulu yhteisötyön kehittämistoiminnassa mukana oleville opetuksen järjestäjille. Erityisavustusta saaneet opetuksen järjestäjät ovat jo aktiivisesti kiinnittäneet huomiota poissaolojen puuttumisen käytäntöihin. Vastaajia oli kaikilta AVI-alueilta sekä erityyppisistä kunnista.

Keskeiset käsitteet:

Kartoituksessa on käytetty käsitteitä orastava ja pitkittynyt koulupoissaolo.

Orastavalla poissaololla tarkoitetaan sekä luvallisia että luvattomia poissaoloja, jotka herättävät huolen oppilaan hyvinvoinnista tai siitä, että poissaolot vaikeuttavat oppilaan koulunkäyntiä.

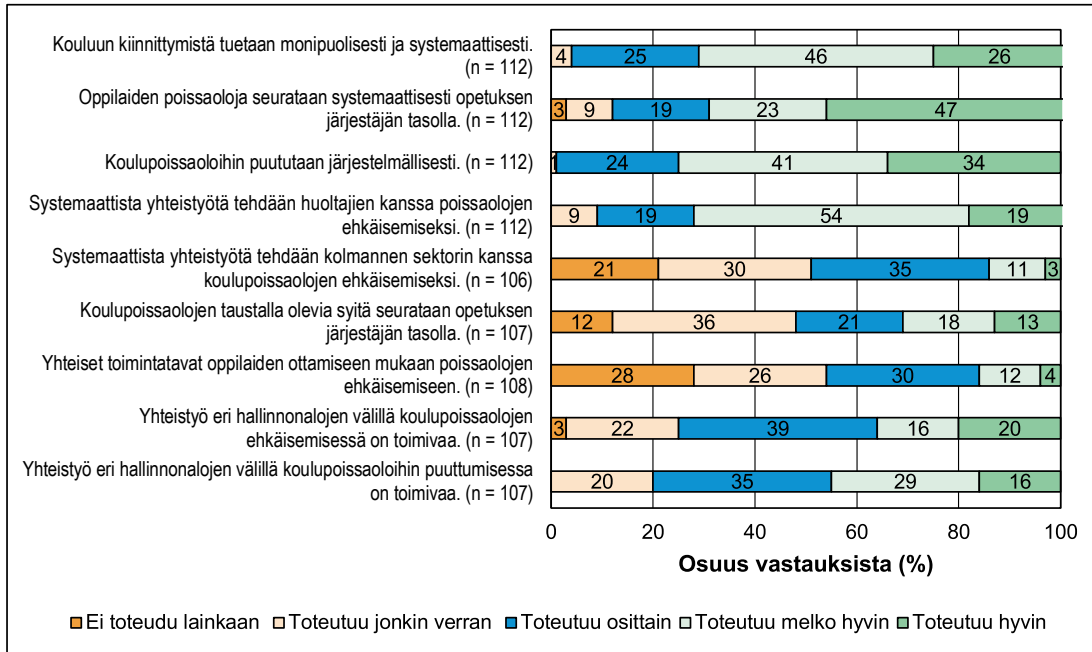
Pitkittyneillä poissaoloilla tarkoitetaan sellaista tilannetta, jossa oppilaan poissaolot ovat aiheuttaneet koulun suunnalta toimenpiteitä tai erityisjärjestelyjä (esimerkiksi yhteydenotto kotiin, yhteiset palaverit opettajan ja huoltajien kanssa, oppimisen ja koulunkäynnin tuki, opetuksen räätälöinti perusopetuslain 18 § määriteltyjen erityisten opetusjärjestelyjen avulla, oppilaan asioiden käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä, yhteistyö lastensuojelun tai sosiaalitoimen kanssa). Nämä toimenpiteet voivat vaihdella opetuksen järjestäjästä tai koulusta riippuen.

3 Tulokset

3.1 Poissaolojen ehkäisyyn ja niihin puuttumisen käytännöt vaihtelevat

- *Opetuksen järjestäjät arvioivat poissaolojen ehkäisyyn ja niihin puuttumiseen liittyvien toimintatapojen toteutuvan vaihtelevasti.*
- *Valtaosa opetuksen järjestäjistä arvioi kouluun kiinnittymisen systemaattisen tukeminen, järjestelmällisen puuttuminen poissaoloihin sekä huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön poissaolojen ehkäisemiseksi toteutuvan hyvin tai melko hyvin.*
- *Yhteistyö eri hallinnonalojen välillä poissaoloihin puuttumisessa toteutuu vastausten mukaan heikommin. Myös oppilaiden ottaminen mukaan poissaolojen ehkäisemiseen liittyvien toimenpiteiden suunnitteluun on vähäistä.*

Vastaajat arvioivat poissaolojen ehkäisyyn ja puuttumiseen liittyviä väittämiä asteikolla ei toteudu lainkaan – toteutuu jonkin verran – toteutuu osittain – toteutuu melko hyvin- toteutuu hyvin. Lisäksi oli mahdollisuus valita en osaa sanoa -vaihtoehto. Väittämät liittyivät muun muassa poissaolojen ehkäisyyn ja puuttumiseen liittyviin toimintatapoihin ja näiden yhtenäiseen noudattamiseen opetuksen järjestäjän kouluissa sekä eri toimijoiden rooliin ja toimijoiden väliseen yhteistyöhön koulupoissaolojen ehkäisemisessä ja niihin puuttumisessa (kuvio 1).

KUVIO 1. Opetuksen järjestäjien arviot poissaolojen ehkäisyyn ja puuttumiseen liittyvistä toimintatavoista

Opetuksen järjestäjistä kolme neljäsosaa oli sitä mieltä, että kouluun kiinnittymisen systemaattinen ja monipuolinen tukeminen toteutuu melko hyvin tai hyvin heidän kouluissaan. Yhtä suuri osuus vastaajista arvioi myös yhteistyön huoltajien kanssa koulupoissaolojen ehkäisemiseksi toteutuvan melko hyvin tai hyvin. Sen sijaan oppilaiden ottaminen mukaan poissaolojen ehkäisemiseen liittyvien toimenpiteiden suunnitteluun toteutui vastausten mukaan huonommin. Vain 15 prosenttia opetuksen järjestäjistä arvioi tämän toteutuvan hyvin tai melko hyvin, yli puolet vastaajista arvioi, että tämä toteutuu vain jonkin verran tai ei lainkaan.

Kolme neljästä vastaajasta arvioi, että järjestelmällinen puuttuminen poissaoloihin toteutuu opetuksen järjestäjän kouluissa melko hyvin tai hyvin. Sen sijaan kokemukset yhteistyöstä eri hallinnonalojen välillä poissaoloihin liittyen vaihtelivat. Neljäsnes opetuksen järjestäjistä arvioi, että yhteistyö eri hallinnonalojen välillä poissaolojen ehkäisyssä toteutuu vain jonkin verran tai ei lainkaan, poissaoloihin puuttumiseen liittyen näin arvioi joka viides vastaaja. Myös poissaolojen taustalla olevien syiden systemaattisen seurannan toteutuminen arvioitiin haasteelliseksi. 30 prosenttia vastaajista arvioi poissaolojen taustalla olevien syiden seurannan toteutuvan melko hyvin tai hyvin. Useampi kuin joka kymmenes vastaaja arvioi, ettei tämä toteudu lainkaan.

3.2 Opetuksen järjestäjien laatimia poissaolojen toimintamalleja käytetään kouluissa kattavasti

- *Pääsääntöisesti opetuksen järjestäjillä on käytössään toimintamalli poissaolojen ehkäisyyn, puuttumiseen ja seuraamiseen. Yleisimmin malli on laadittu opetuksen järjestäjien kaikkien koulujen yhteiseksi.*
- *Toimintamalleissa on kuvattu kattavasti toiminta pitkittyneissä poissaolotapauksissa. Sen sijaan ennaltaehkäisevän työn kuvaus toimintamalleissa on vähäisempää.*

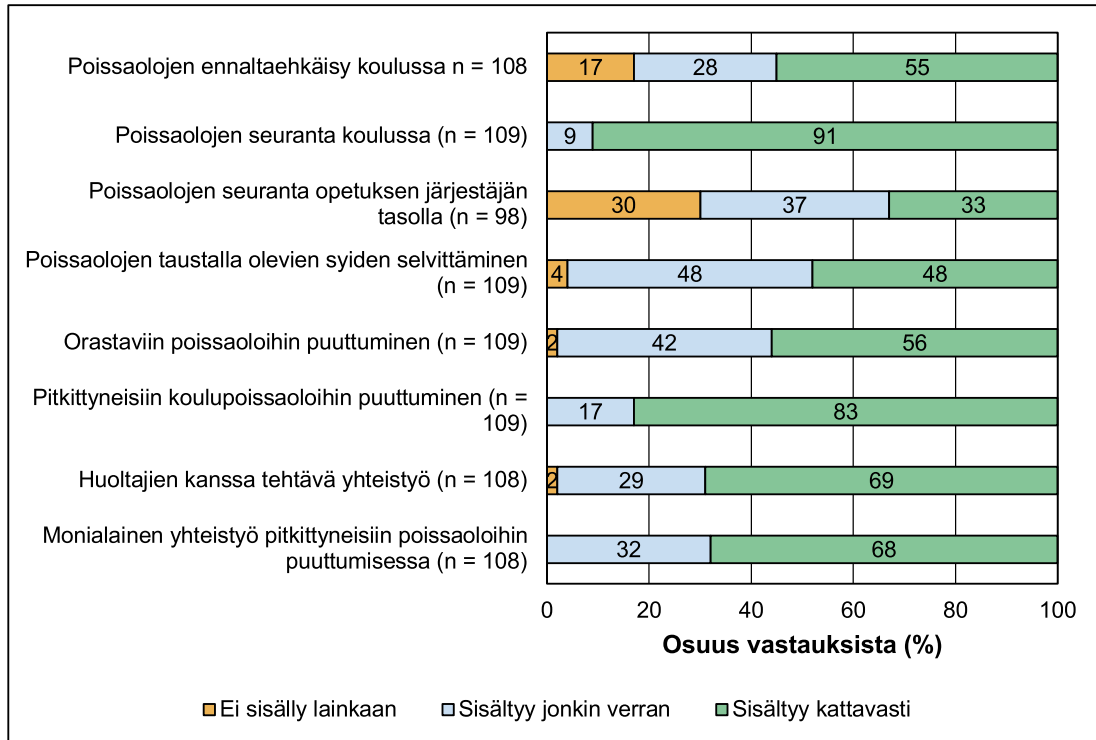
Lähes kaikilla kyselyyn vastanneilla opetuksen järjestäjillä on kouluissaan käytössä toimintamalli poissaolojen ehkäisyyn, puuttumiseen ja seurantaan tai johonkin näistä osa-alueista. Vain kahdella järjestäjällä ei ollut vielä käytössä toimintamallia, sillä se oli vasta tekeillä tai suunnitteilla.

Poissaoloihin liittyvät toimintamallit on pääsääntöisesti laadittu opetuksen järjestäjätasolla (44 %) ja ne ovat käytössä kaikissa heidän kouluissaan. Noin neljännes (27 %) vastaajista ilmoitti, että heillä on käytössään useamman opetuksen järjestäjän kanssa yhteisesti laadittu toimintamalli. Tällaista mallia käytettiin joko sellaisenaan kaikissa opetuksen järjestäjän kouluissa tai koulut saivat tarvittaessa muokata niitä itselleen sopiviksi. Joka seitsemäs (13 %) opetuksen järjestäjä ilmoitti, että kouluilla oli omat toimintamallinsa. Muutamat järjestäjät ilmoittivat muista toimintamallin laadinnan tavoista, esimerkiksi yksityisen opetuksen järjestäjän koulut sovelsivat kyseisen kunnan toimintamallia.

TAULUKKO 1. Poissaolojen ehkäisyyn, puuttumiseen ja seurantaan liittyvien toimintamallien laatimisen taso opetuksen järjestäjien mukaan (n=112)

Toimintamallin laatimisen taso	n	järjestäjät, % vastanneista
Usean opetuksen järjestäjän kanssa yhdessä laadittu toimintamalli, joka koskee kaikkia kouluja.	17	15
Usean opetuksen järjestäjän kanssa yhdessä laadittu toimintamalli, jota koulut voivat tarvittaessa muokata.	13	12
Opetuksen järjestäjän laatima toimintamalli, joka koskee kaikkia kouluja	49	44
Opetuksen järjestäjän laatima toimintamalli, jota koulut voivat tarvittaessa muokata	11	10
Kouluilla on täysin omat toimintamallinsa.	15	13
Muu tapa	5	4
Ei olemassa olevaa toimintamallia	2	2
Yhteensä	112	100

Opetuksen järjestäjiä pyydettiin arvioimaan toimintamallin laajuutta erilaisten osa-alueiden kattavuuden näkökulmasta kolmiportaisella asteikolla: ei sisälly lainkaan – sisältyy jonkin verran – sisältyy kattavasti. Lisäksi oli mahdollisuus ilmoittaa, mikäli asia ei ole vastaajan tiedossa (kuvio 2).

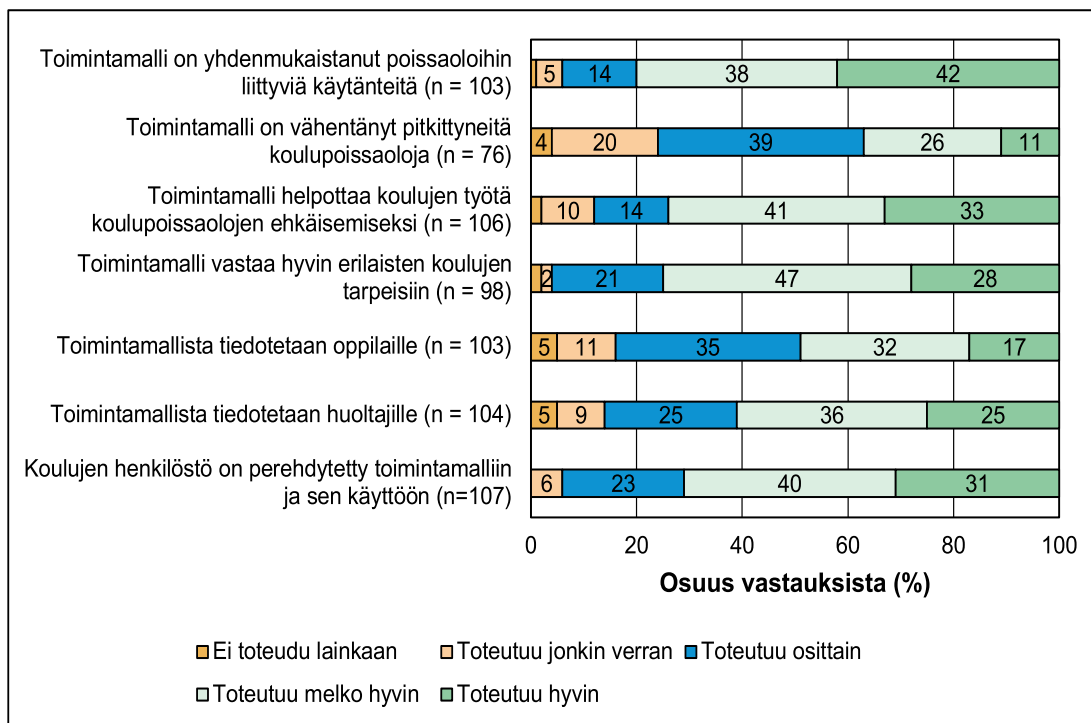
KUVIO 2. Opetuksen järjestäjien näkemykset poissaoloihin liittyvien toimintamallien sisällöistä

Kattavimmin vastaajat arvioivat toimintamallien sisältävän poissaolojen seurannan koulussa (91 % arvioi tämän sisältyvän kattavasti), pitkittyneisiin poissaoloihin puuttumisen (84 %), huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön (69 %) sekä monialaisen yhteistyön poissaoloihin puuttumisessa (68 %). Hieman yli puolet vastaajista arvioi orastaviin poissaoloihin puuttuminen sisältyvän kattavasti toimintamalliin. Sen sijaan poissaolojen ennaltaehkäisy sekä niiden seuranta olivat vastausten mukaan suppeammin mukana toimintamalleissa. Joka kuudes vastaaja (17 %) ilmoitti, että poissaolojen ehkäisy koulussa ei sisälly lainkaan käytössä olevaan toimintamalliin ja yli puolet ilmoitti, että se sisältyy vain jonkin verran toimintamalliin. Useampi kuin joka neljäs vastaaja ilmoitti, ettei toimintamalliin sisälly lainkaan poissaolojen seuranta opetuksen järjestäjän tasolla.

3.3 Toimintamallit tuovat selkeyttä ja yhdenmukaistavat käytäntöjä – ennaltaehkäisevissä toimintatavoissa ja juurruttamisessa on kehitettävää

- *Poissaolojen ehkäisyyn, puuttumiseen ja seurantaan laadittujen toimintamallien koettiin selkeyttäneen toimintaa poissaolotilanteissa sekä yhdenmukaistaneen käytäntöjä.*
- *Kehittämiskohteina nostettiin esiin ennaltaehkäisevän työn kuvaaminen, toimintamalliin sitouttaminen ja siitä viestiminen sekä toimintamallin arviointi ja kehittäminen.*

Opetuksen järjestävät arvioivat viisiportaisella asteikolla poissaoloihin liittyvän toimintamallin toimivuutta sekä sen juurruttamista. Väittämät koskivat muun muassa toimintamallin vaikutusta yhdenmukaisiin käytäntöihin, toimintamallista tiedottamista sekä koulujen henkilöstön perehdyttämistä toimintamallin käyttöön (kuvio 3).

KUVIO 3. Opetuksen järjestäjien näkemykset poissaoloihin liittyvän toimintamallin toimivuudesta

Suurin osa vastaajista arvioi, että toimintamalli on yhdenmukaistanut poissaoloihin puuttumisen käytänteitä ja helpottanut koulujen työtä niiden ehkäisemisessä. Sen sijaan toimintamallin soveltuminen erilaisten koulujen tarpeisiin vaihteli. Vastaajista hieman yli neljännes arvioi sen toteutuvan hyvin ja noin puolet melko hyvin. Myös arvio siitä, onko toimintamalli vähentänyt pitkittyneitä poissaoloja, vaihteli. Vain joka kymmenes opetuksen järjestäjä koki, että tämä toteutuu hyvin ja neljännes melko hyvin. Lähes joka viides vastaaja koki, että tämä toteutuu vain jonkin verran tai ei lainkaan. 30 prosenttia opetuksen järjestäjistä ei osannut sanoa, onko toimintamalli vähentänyt pitkittyneitä poissaoloja. Tämä saattaa olla kytköksissä siihen, että opetuksen järjestäjän tasolla tapahtuvassa poissaolojen tilastointi ja seuranta ei ole kattavaa (kts. luku 3.5), jolloin toimintamallin vaikutusta pitkittyneisiin poissaoloihin voi olla vaikea arvioida opetuksen järjestäjän tasolla. Myös koronapandemian aiheuttamat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ovat voineet vaikuttaa siihen, että poissaoloihin liittyvän toimintamallin vaikutuksia pitkittyneisiin poissaoloihin on vaikea arvioida, sillä opetuksen järjestäjät ovat joutuneet pandemiaan liittyvien toimenpiteiden vuoksi muuttamaan myös poissaoloihin liittyviä ohjeistuksiaan (kts. esim. AVI 2021). Poissaoloihin puuttumisen toimintamalleja on laadittu runsaasti viime vuosina (esim. Pelkonen & Virtanen 2021) ja pandemiatilanne on haastanut niiden toimeenpanoa.

Toimintamallin juurruttamiseen liittyvät väittämät koskivat henkilöstön perehdytystä toimintamalliin ja sen käyttöön sekä siitä tiedottamista oppilaille ja huoltajille. Kaksi kolmasosaa vastaajia ilmoitti henkilöstön perehdytyksen toteutuvan melko hyvin tai hyvin, neljännes vastaajista koki perehdytyksen toteutuvan osittain. Toimintamallista tiedottaminen toteutuu heikommin, sillä vain alle puolet arvioi tiedottamisen oppilaille toteutuneen melko hyvin tai hyvin. Huoltajille tiedottamisen osalta vastaukset ovat samansuuntaisia; hieman yli puolet opetuksen järjestäjistä koki tämän toteutuvan melko hyvin tai hyvin. Joka seitsemäs vastaaja arvioi, että toimintamallista tiedottaminen huoltajille toteutuu vain jonkin verran tai ei lainkaan.

Opetuksen järjestäjien edustajilla oli mahdollisuus kuvailla avovastauksin käytössään olevien poissaoloja koskevien toimintamallien toimiviksi koettuja ominaisuuksia ja kehittämiskohteita (n = 101). Avovastauksissa kuvatut tekijät luokiteltiin aineistolähtöisesti neljään eri luokkaan: 1) toimintamallin sisältö ja rakenne, 2) vastuunjako ja yhteistyö, 3) toimintamallin arviointi ja kehittäminen sekä 4) sitouttaminen ja viestintä. Toimintamallien toimivien piirteiden ja kehittämiskohteiden luokittelun jakaumat on kuvattu seuraavassa taulukossa.

TAULUKKO 2. Poissaoloihin liittyvien toimintatapojen toimivien piirteiden ja kehittämiskohteiden luokittelu

Luokan kuvaus	Toimivat piirteet		Kehittämiskohteet	
	n	%	n	%
Toimintamallin sisältö ja rakenne	76	65	65	51
Vastuunjako ja yhteistyö	39	26	31	24
Toimintamallin arviointi ja kehittäminen	0	0	4	3
Sitouttaminen ja viestintä	7	6	25	20
Muut	3	3	3	2
Yhteensä	116	100	128	100

Toimintamallien toimivat piirteet liittyivät vastauksissa usein niiden sisältöön ja rakenteeseen. Erityisesti vastauksissa korostettiin tähän liittyen toimintamallin selkeyttä ja joustavuutta sekä toimintamallin mukanaan tuomaa toimintatapojen yhdenmukaisuutta:

Selkeästi kuvattu toimintakaava tuntimäärän, huolta herättävän ja paljon poissaolevien oppilaiden kohdalla.

Selkeät poissaolomäärärajat antavat eri toimenpiteille perusteet.

Den är visuellt enkel och tydlig, ger klara timgränser och anvisningar (skolfrånvarotrappan).

Yleisenä toimivana piirteenä pidettiin myös toimintamalliin sisältyvää vastuunjaon ja yhteistyön kuvausta. Vastauksissa korostui etenkin se, että toimintamallin koettiin selkeyttävän eri toimijoiden vastuita poissaolotilanteissa:

Toimintamalli antaa selkeät raamit opetushenkilöstölle, milloin tulee tarttua koulupoissaoloihin, keneen otetaan yhteyttä ja miten siitä eteenpäin.

Yhteistyön tekeminen on vahvistunut moniammatillisesti koulujen sisällä.

Myös toimintamallien kehittämistarpeisiin liittyvistä avovastauksista suurin osa koski toimintamallin sisältöä ja rakennetta. Erityisesti avovastauksissa korostettiin ennaltaehkäisevien toimenpiteiden vahvistamisen merkitystä:

Selkeä ohjeistus ja toimintamalli siitä, miten saataisiin ennaltaehkäistyä koulu-poissaoloja entistäkin varhaisemmin. Lisäksi selkeä malli, mitä tehdään sitten, kun koulun keinot eivät enää riitä.

Ennaltaehkäisevä työ avaamatta malliin. Poissaolojen syiden seuranta puuttuu ja huomioitava myös mahdolliset yhteisöä koskevat syyt. Toimintamalleissa avattava myös yhteisöllinen puuttuminen. Systemaattinen seuranta vahvistettava osaksi koulujen vuosikelloa.

Ennaltaehkäisevän mallin päivitys ja tarkentaminen sekä oppilaille tiedottaminen.

Mallissa ei mitenkään mietitty ennaltaehkäisyä: siihen paljon huomiota. Opettajien matalan kynnyksen tuki toteuttaa poissaolomallia.

Mera rutiner för förebyggande och tidigt ingripande – samt god implementering av dessa.

Toimintamallin sisällön osalta kehittämiskohteiksi mainittiin myös poissaolojen taustalla olevien syiden kirjaaminen sekä tilastointiin ja seuraamiseen liittyvät käytännöt:

Poissaolojen syiden selvittämiseen kaivataan yhteistä käytäntöä. Vastuu kaatuu liikaa luokanopettajalle/luokanohjaajalle.

Poissaolojen syiden seurantaan tarvittaisiin sähköinen apuväline. Nyt tiedon keruu on mekaanista ja sen vuoksi hidasta.

Opetuksen järjestäjälle ei ole yhteisiä ohjeita ja toimintatapoja poissaolojen seuraamiselle sekä tähän suunnatuille toimintatavoille.

Kirjaamisenmenettely ja siihen liittyvä seuranta.

Vastuunjaon ja yhteistyön näkökulmasta poissaoloihin liittyvien toimintamallien kehittämiskohteissa korostettiin erityisesti tarvetta selkeyttää ja määritellä tarkemmin eri toimijoiden roolia toimintamallin eri vaiheissa sekä näihin liittyviä yhtenäisiä käytäntöjä:

Kun pitkittyneitä poissaoloja tulee, on tuen toimittaminen koteihin hidasta ja hankalaa. Yhteistyö esim. lastensuojelun kanssa on takkuista.

Roolit ja vastuut vielä vähän epäselvät. Tuntimäärän seuraamiseen liittyvät käytännöt.

Opiskeluhuollon henkilöstön riittävyys poissaoloihin liittyvään työhön vaihtelee.

Toimintamalliin sitoutumisen osalta kehittämistoiveissa nostettiin esiin erityisesti opettajien sitouttaminen niiden noudattamiseen sekä tähän tarjottava riittävä tuki:

Poissaolojen seuranta riippuu paljon yksittäisen opettajan toimista ja merkityksellisistä tavoista Wilmaan.

Opettajat tarvitsevat apua ja muistutusta poissaoloihin liittyvissä käytänteissä.

Toimintamalli ei ole kokonainen, eikä vielä vastaa tarpeisiin kunnolla. Opettajat eivät ole sitoutuneita mallin toteutukseen eivätkä tunne mallia kunnolla. Huoltajia ja oppilaita ei ole sitoutettu malliin. Monialaisen yhteistyön toimintaperiaatteita ei ole mietitty poissaolojen ennaltaehkäisyssä/puuttumisessa.

3.4 Opetuksen järjestäjien poissaoloihin puuttumisen kynnyksrajat vaihtelevat

- *Poissaoloihin puuttumisen kynnyksrajoissa on suurta vaihtelua opetuksen järjestäjien välillä.*
- *Ensimmäisten toimenpiteiden käynnistyminen vaihtelee välittömästi puuttumisesta aina 60 tunnin rajaan asti. Myös intensiivisten tukitoimien käynnistyminen vaihtelee 30 tunnista 150 tuntiin.*
- *Valtaosa opetuksen järjestäjistä noudattaa portaittaista poissaoloihin puuttumisen mallia. Viidennes toimintamalleista sisältää yhden puuttumisen kynnyksrajan, joka määrittelee, milloin toimenpiteet poissaoloihin puuttumiseksi on viimeistään aloitettava.*

Opetuksen järjestäjät ilmoittivat kolmiportaisella asteikolla, millaisia poissaolomääriin perustuvia kynnyksrajoja he ovat määritelleet poissaoloihin puuttumiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistymiselle. Tuntimäärän lisäksi vastauksessa oli mahdollista kuvata puuttumisen kynnyksrajoja myös laadullisesti. Mikäli opetuksen järjestäjä ei ollut määritellyt kyseistä kuvausta vastaavaa puuttumisen kynnyksrajaa, pyydettiin heitä merkitsemään kyseiseen kohtaan tieto, ettei raja-arvoa ole määritetty. Vastauksia on tarkasteltu kahdesta eri näkökulmasta. Yleiskuvaa siitä, kuinka suurta vaihtelua poissaolojen puuttumisen kynnyksrajoissa on opetuksen järjestäjien välillä, luotiin tarkastelemalla kunkin kynnyksrajaluokan osalta erikseen näihin liittyviä suurimpia ja pienimpiä arvoja. Toinen tarkastelutapa liittyi opetuksen järjestäjien määrittelemien poissaoloihin puuttumisen kynnyksrajojen muodostamaan kokonaisuuteen. Tätä varten kynnyksrajat luokiteltiin laadullisesti sen mukaan, millaisen rakenteen ne yhdessä muodostavat opetuksen järjestäjän poissaoloihin puuttumiseen liittyville toimintatavoille.

Kynnysrajaluokkien erillinen tarkastelu osoitti, että opetuksen järjestäjien välillä on suuria eroja siinä, missä vaiheessa eri asteiset poissaoloihin puuttumisen toimenpiteet käynnistyvät. Osa opetuksen järjestäjistä ilmoitti, että ensimmäiset toimenpiteet käynnistyvät välittömästi aina kun poissaoloja ilmenee. Ylimmillään ensimmäiset toimenpiteet käynnistyivät vasta 60 poissaolotunnin kohdalla. Kohdennettujen toimenpiteiden osalta toimenpiteiden käynnistymisen alaraja oli 15 tuntia ja yläraja 100 tuntia. Intensiiviset toimenpiteet käynnistyivät vastausten mukaan aikaisintaan 30 poissaolotunnin kohdalla ja viimeistään 150 tunnin kohdalla. Kynnysrajojen välistä vaihtelua on kuvattu tarkemmin seuraavassa taulukossa.

TAULUKKO 3. Poissaoloihin puuttumisen kynnysrajojen pienimmät ja suurimmat arvot eri asteisten poissaoloihin puuttumisen toimenpiteiden mukaan

Kynnysrajan kuvaus	Pienin arvo	Suurin arvo
Poissaolotuntien määrä, jolloin käynnistyvät ensimmäiset toimenpiteet (n=89)	1	60
Poissaolotuntien määrä, jolloin käynnistyvät kohdennetut toimenpiteet (n=90)	15	100
Poissaolotuntien määrä, jolloin käynnistyvät intensiiviset toimenpiteet (n=86)	30	150

Vastausten mukaan poissaoloihin puuttumisen toimintamalleissa oli tunnistettavissa kolmenlaisia tapoja, joiden mukaisesti opetuksen järjestäjien toimintamalleissa oli määritelty poissaoloihin puuttumiseen liittyviä raja-arvoja:

- 1.** *portaittaiset puuttumisen raja-arvot*
- 2.** *yhden kynnyksirajan mukaiset puuttumisen raja-arvot*
- 3.** *tilannekohtaisesti määriteltävät puuttumisen kynnyksirajat, jotka eivät perustu tiettyyn tuntimäärään.*

Kynnyksirajojen luokittelu on kuvattu tarkemmin seuraavassa taulukossa.

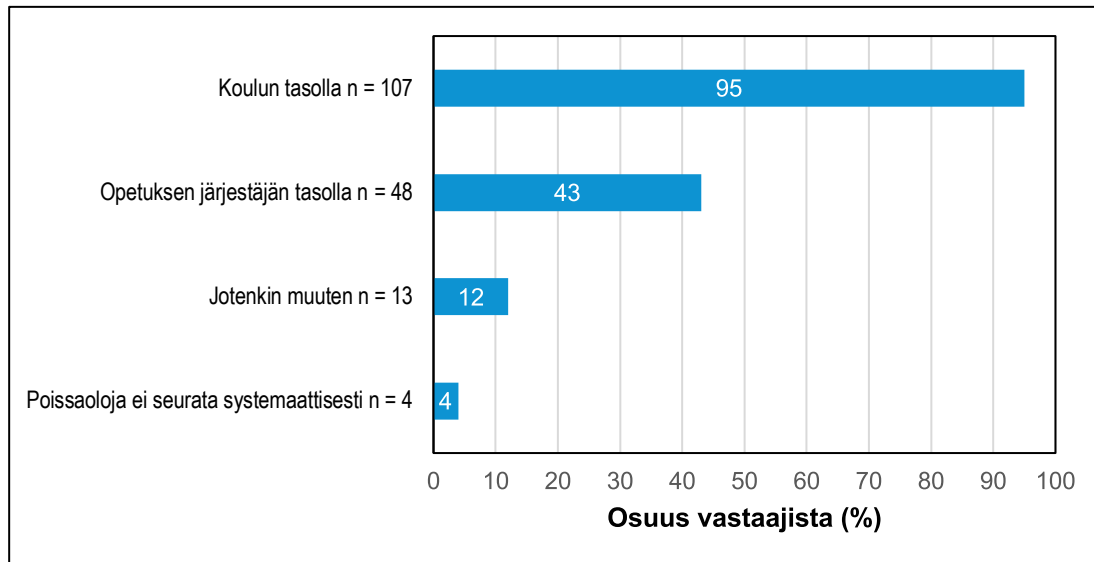
TAULUKKO 4. Poissaoloihin liittyvien kynnyksrajoiden luokittelu (n = 105)

Poissaoloihin puuttumisen toimintamallin rakenne	n	järjestäjät, osuus vastaajista %	Kuvaus
Portaittaiset puuttumisen raja-arvot	73	69	<ul style="list-style-type: none">Poissaoloihin liittyvät toimenpiteet etenevät määriteltyjen poissaolotuntien mukaan.Suurta vaihtelua portaiden määrittelyssä opetuksen järjestäjien välillä.Alhaisempiin kynnyksrajoihin perustuvissa malleissa ensimmäiset toimenpiteet käynnistyivät 1–25, kohdennetut toimenpiteet 15–30 ja intensiiviset puuttumisen toimenpiteet 20–50 poissaolotunnin jälkeen.Korkeampiin kynnyksrajoihin perustuvissa malleissa ensimmäiset toimenpiteet käynnistyivät 30–50, kohdennetut toimenpiteet 50–70 ja intensiiviset puuttumisen toimenpiteet 70–150 poissaolotunnin jälkeen.
Yhden kynnyksrajan mukaiset puuttumisen raja-arvot	22	21	<ul style="list-style-type: none">Poissaoloihin puuttumiseen on määritelty yksi raja-arvo, jolloin viimeistään käynnistetään toimenpiteitäKynnyksraja vaihteli 20–70 poissaolotunnin välillä.Muutama opetuksen järjestäjä oli määrittellyt kynnyksrajan suhteellisesti prosentiosuuksina oppitunneista.
Tilannekohtaisesti määriteltävät puuttumisen kynnyksrajat	10	10	<ul style="list-style-type: none">Poissaoloihin puuttumiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistyminen ei perustu tiettyihin ennalta määriteltyihin poissaolomääriin.Poissaoloihin puuttumisen toimenpiteet käynnistyivät eri toimijoiden harkinnan perusteella.

3.5 Poissaolojen seurannassa ja tilastoinnissa tunnistetaan kehittämistarpeita

- *Opetuksen järjestäjät toteuttavat poissaolojen tilastointia ja seurantaan kattavasti koulutasolla.*
- *Alle puolet opetuksen järjestäjistä seuraa ja tilastoi perusopetuksen oppilaiden poissaoloja opetuksen järjestäjän tasolla.*
- *Opetuksen järjestäjien mukaan poissaolojen seuranta ja tilastointia tulisi kehittää yhdenmukaisemmaksi ja systemaattiseksi, jolloin se tukisi paremmin ongelmien varhaista tunnistamista sekä toteutettujen toimenpiteiden arviointia ja kehittämistä.*

Perusopetuslaki (628/1998) velvoittaa opetuksen järjestäjät seuraamaan perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä ilmoittamaan luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajille. Kartoituksessa opetuksen järjestäjiltä kysyttiin, miten poissaoloja seurataan heidän kouluissaan (kuvio 4).

KUVIO 4. Oppilaiden poissaolojen seuranta opetuksenjärjestäjien kouluissa (n=111)

Lähes kaikki vastaajat ilmoittivat, että poissaoloja seurataan vähintään koulun tasolla. Kuten jo toimintamallin kattavuutta ja kehittämistarpeita kartoittaneet kysymykset osoittivat (luvut 3.4 ja 3.5), poissaolojen seurannassa opetuksen järjestäjän tasolla on puutteita. Alle puolet opetuksen järjestäjistä ilmoitti, että poissaoloja seurataan opetuksen järjestäjän tasolla. Neljä prosenttia vastaajista ilmoitti, että poissaoloja ei seurata mitenkään. 12 % ilmoitti poissaolojen seurannan tapahtuvan myös jollakin muulla tasolla. Avovastausten mukaan tällä tarkoitettiin pääsääntöisesti luokkatasolla tapahtuvaa poissaolojen seurantaa. Opetuksen järjestäjistä suurin osa ilmoitti, että poissaolojen seurannassa ja tilastoinnissa erotellaan erikseen luvalliset ja luvattomat poissaolot. 17 prosenttia opetuksen järjestäjistä ei erotellut näitä erikseen (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Luvallisten ja luvattomien poissaolojen erottelu poissaolojen tilastoinnissa ja seurannassa sekä tilastoinnin ja seurannan vastaaminen opetuksen järjestäjän tarpeisiin

Erotellaanko poissaolojen tilastoinnissa ja seurannassa erikseen luvalliset ja luvattomat poissaolot?	n	järjestäjät, % vastanneista
Kyllä	92	83
Ei	19	17
Vastaako poissaolojen tilastointi ja seuranta tällä hetkellä opetuksen järjestäjän tarpeita?	n	järjestäjät, % vastanneista
Kyllä	55	51
Ei	54	49

Kokemukset siitä, kuinka hyvin nykyisin käytössä olevat poissaolojen tilastoinnin ja seurannan käytännöt vastaavat opetuksen järjestäjän tarpeita, jakautuivat tasan kahteen yhtä suureen osuuteen (taulukko 4). Puolet vastaajista koki tilastoinnin ja seurannan vastaavan opetuksen järjestäjän tarpeita, yhtä suuri osuus oli tästä eri mieltä. Vastaajia pyydettiin perustelemaan näkemyksensä. Ne opetuksen järjestäjät, jotka olivat tyytyväisiä nykyisiin käytäntöihin, perustelivat näkemystään ensisijaisesti siten, että riittävä tieto on saatavissa käytössä olevasta oppilastietojärjestelmästä:

Tietoa saatavissa riittävästi ja oikea-aikaisesti.

On väline saada jotain tilastoitua dataa asiasta, vaikka syyt eivät kirjaudu.

Seuranta on kattavaa ja luokittelua on olemassa.

Useat vastaajat toivat esiin, että koulukohtainen seurantatieto on heidän näkökulmastaan ensisijaista ja riittävää:

Pienessä kunnassa koulukohtainen seuranta riittää.

Uppföljning av frånvarostatistik är nödvändig på skolnivå.

Puolet kyselyyn vastanneista opetuksen järjestäjistä ilmoitti, että poissaolojen seuranta ja tilastointi ei tällä hetkellä vastaa heidän tarpeitaan, sillä tilastointi ei anna systemaattista kokonaiskuvaa poissaoloista opetuksen järjestäjän tasolla eikä yhtenäisiä käytäntöjä tiedon keräämiseen ja hyödyntämiseen ole.

Opetuksenjärjestäjä ei saa näppärästi tietoa poissaolojen määrästä. Jokainen koulu on selvillä kuitenkin tarkastikin poissaoloista yksikössä.

Utbildningsanordnarna inte ännu systematiskt följer upp frånvaron på hela kommunens nivå.

Systemaattisuus puuttuu seurannasta.

Vastauksissa korostettiin myös yhtenäisten toimintatapojen puutetta poissaolotiedon keräämisessä koulun arjessa. Niiden puute vaikeuttaa tiedon hyödyntämistä sekä poissaolojen määrän seuraamista ja vertailua.

Emme saa tällä hetkellä tarpeeksi tietoa tiedolla johtamisen tueksi, ei ole yhtenäisiä ohjeita tilastointia koskien.

Seuranta voisi olla systemaattisempaa ja poissaolotuntimääriin puuttumiseen tarvittaisiin yhtenäinen ohje (valmisteilla).

Monet vastaajista kaipasivat tilastoinnin ja seurannan kehittämistä siten, että poissaolojen taustalla olevien syiden seuranta olisi mahdollista.

Poissaolojen lukumäärän ja syiden yleinen tilastointi ei toteudu.

Tarvitsisimme koko kaupungin dataa myös poissaolojen syiden kartoittamisen osalta voidaksemme kohdistaa puuttumista ja tukea oikein.

Tilasto tunnistaa vain luvattomat ja luvalliset poissaolot.

Opetuksen järjestäjiltä tiedusteltiin avokysymyksellä näkemyksiä siitä, miten poissaolojen tilastointia pitäisi kehittää (n=88). Vastauksissa korostuivat yhtenäisten tilastoinnin käytäntöjen kehittäminen, opetuksen järjestäjätasolla tapahtuva seuranta sekä poissaolojen taustasyiden huomioiminen tilastoinnissa.

Täsmälliset ohjeet poissaolomerkintöihin. Opetuksenjärjestäjäkohtainen poissaolojen systemaattinen seuranta.

Detta borde utvecklas och åtgärdas, ett lätt sätt att komma åt hela kommunens statistik, också för att bättre kunna utveckla det faktabaserade ledningssystemet.

Poissaolotiedot olisi tärkeää voida eritellä kattavammin / monipuolisemmin. Poissaolomerkintä tarkoittaa myös eri kouluissa eri asioita. Kirjauksissa on vaihtelua; jotkut saattavat esim. kirjata puolikkaan päivän yhdeksi poissaolomerkinnäksi.

Poissaoloportaiden mukainen tilastojen seuranta luokittain, kouluittain, opetuksen järjestäjän tasolla.

Opetuksen järjestäjien vastauksissa toivottiin yleisesti, että poissaolojen tilastoinnin tulisi tukea kouluissa tehtävää ennaltaehkäisevää työtä sekä orastavien poissaolojen varhaista tunnistamista. Erityisesti mahdollisuus tilastoida ja seurata poissaolotilanteissa toteutettuja toimenpiteitä nousi vastauksissa esiin.

T.ex. En varningssignal i Wilma när en elev kommer upp till antalet frånvarotimmar som inleder åtgärder.

Poissaolojen systemaattinen tilastointi on tärkeää: tilastoinnissa tulisi kehittää Wilman opettajatyöskentelyyn kuittausjärjestelmä, jonka avulla voidaan seurata poissaolojen kehitystä ja moniammatillisen työskentelyn määriä ja vaikuttavuutta. Tilastoinnin näkökulmasta on tärkeää nähdä onnistumiset poissaolokierteen katkaisussa ja vastaavasti määrät, jotka edellyttävät intensiivisiä ja mahdollisesti pitkäkestoisia interventioita.

Tilastointiin olisi hyvä liittää tieto toteutetuista toimenpiteistä, jotta voitaisiin järjestelmällisesti varmistaa, että toimenpiteet on yhdenvertaisesti eri oppilaiden kohdalla toteutettu.

4 Yhteenveto

Tässä kartoituksessa selvitettiin koulupoissaolojen ennaltaehkäisyn ja niihin puuttumisen toimintatapoja ja näihin liittyviä kehittämiskohteita opetuksen järjestäjien näkökulmasta. Tulokset korostavat yhtenäisten, ennaltaehkäisevää työtä ja varhaista puuttumista painottavien oikea-aikaisten toimintatapojen ja niiden kirjaamisen merkitystä. Lisäksi kartoitus nostaa esiin koulupoissaolojen ehkäisyyn ja niihin puuttumiseen liittyvien toimintatapojen kehittämistarpeita.

Kyselyyn vastanneista opetuksen järjestäjistä lähes kaikilla oli jo olemassa toimintamalli poissaolojen ehkäisyyn, puuttumiseen ja seurantaan tai joihinkin näistä osa-alueista (vrt. Määttä ym. 2020). Pääsääntöisesti opetuksen järjestäjät ovat laatineet kaikkia heidän koulujaan koskevia yhteisiä toimintamalleja poissaolojen ehkäisemiseksi, puuttumiseksi ja seuraamiseksi. Toimintamalleja on laadittu myös usean opetuksen järjestäjän yhteisinä. Vain 13 % opetuksen järjestäjistä ilmoitti, että heidän kouluillaan on täysin omat toimintamallinsa. Pitkittyneiden koulupoissaolojen taustalla olevat syyt vaihtelevat, ja säännölliseen koulunkäyntiin liittyviin haasteisiin tarvitaan erilaisia puuttumisen keinoja ja monialaisia tukitoimia (esim. Heyne ym. 2019; Kearney 2016). Laajat yhteiset toimintamallit tukevat yhdenmukaisten tukitoimien ja palveluiden tarjoamista koko kunnan tai seutukunnan tasolla. Toisaalta poissaolojen ennaltaehkäisy sekä orastavien poissaolojen varhainen tunnistaminen edellyttävät aktiivista ja suunnitelmallista työtä koulun arjessa osana yhteisöllistä oppilashuoltotyötä. Poissaoloja ehkäisevät myös kouluun kiinnittymistä tukevat pedagogiset ratkaisut. On tärkeä huolehtia siitä, että toimintamallien juurruttamiseen kiinnitetään riittävästi huomiota, jotta toimintamallit tukevat yhtenäisiä käytäntöjä koulun arjessa, edistävät poissaolojen ennaltaehkäisyä ja oppilaat saavat oikea-aikaista apua ja tukea.

Kartoitus osoitti, että poissaoloihin liittyvien toimintamallien sisällöt ja kokemukset niiden toimivuudesta vaihtelevat. Tulosten mukaan poissaolojen toimintamalleissa on pääsääntöisesti kuvattu kattavasti toiminta pitkittyneissä poissaolotilanteissa. Sen sijaan poissaoloja ennaltaehkäisevän työn kuvaaminen toimintamalleissa on vähäistä. Opetuksen järjestäjien mukaan yksi tärkein kehittämiskohde on ennaltaehkäisevän työn lisääminen osaksi toimintamallia. Myös oppilaiden osallisuus poissaoloja ennaltaehkäisevän työn suunnittelussa oli kartoituksen mukaan melko vähäistä.

Poissaoloihin puuttumisen kynnyksirajat vaihtelevat kartoituksen mukaan paljon eri opetuksen järjestäjien välillä. Ensimmäisten toimenpiteiden käynnistyminen vaihteli välittömästä puuttumisesta aina 60 tunnin rajaan. Myös intensiivisten tukitoimien käynnistyminen vaihteli 30 tunnista 150 tuntiin. Tutkimuskirjallisuuden (esim. Kearney 2008) mukaan koulupoissaoloissa on usein kyse asteittain kehittyvästä ongelmasta, jonka ensimerkkien tunnistaminen ja oikea-aikainen puuttuminen on ensiarvoisen tärkeää. Poissaolojen jatkuessa mahdollisuus siihen, että lapsi tai nuori jää kokonaan pois koulusta, lisääntyy.

Opetuksen järjestäjät tunnistavat kartoituksen mukaan koulupoissaolojen tilastoinnissa ja seurannassa paljon kehittämistarpeita. Poissaolotietoja seurataan pääsääntöisesti kouluissa, mutta sen sijaan opetuksen järjestäjistä vain alle puolet seuraa niitä koko opetuksen järjestäjän tasolla. Tulokset osoittavat, että poissaolojen kirjaamisen ja tilastoinnin käytäntöjä tulisi selkeyttää ja yhdenmukaistaa. Tämä tukisi tietoon perustuvaa johtamista sekä resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista. Yhdenmukainen seurantatieto olisi myös tärkeää, jotta niin opetuksen järjestäjien kuin laajemmin kansallisesti on mahdollista tarkastella koulupoissaolojen yleisyyttä sekä poissaolojen ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi tehtävien toimenpiteiden tuloksellisuutta.

Lähteet

Aluehallintovirasto 2021. Perusopetus lukuvuotena 2020–21. Saatavilla: <https://avi.fi/documents/25266232/52069681/Raportti-perusopetus-vk22-23-FI.pdf/4d514fd1-8d39-b4bd-dbaa-a0eed137e-d8e/Raportti-perusopetus-vk22-23-FI.pdf?t=1625817080832>.

Gubbels J., van der Put C. & Assink M. 2019. Risk Factors for School Absenteeism and Dropout: A Meta-Analytic Review. *Journal of Youth and Adolescence* (2019) 48:1637–1667 Saatavilla: <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01072-5>.

Heyne D., Gren-Landell M., Melvin G. & Gentle-Genitty C. 2019. Differentiation Between School Attendance Problems: Why and How? *Cognitive and Behavioral Practice* 26 (2019): 8-34.

Kearney, C. 2008. Helping school refusing children and their parents. A guide for school-based professionals. Saatavilla: http://www.socca.fi/files/7723/Kearney_-_Helping_School_Refusing_Children_and_Their_Parents_A_Guide_for_School-based_Professionals.pdf

Kearney C. 2016. Managing school absenteeism at multiple tiers: An evidence-based and practical guide for professionals. Oxford University Press.

Määttä, S., Pelkonen, J., Lehtisare, S. & Määttä, M. 2020. Kouluikäymättömyys Suomessa. Vaativan erityisen tuen VIP-verkoston tilannekartoitus. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2020:9.

Pelkonen, J., & Virtanen, T. 2021. Nuorten koulupoissaolot – kurkistus koulupoissaolokäsitteisiin ja -tekijöihin sekä tukitoimiin. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti – NMI Bulletin 1/2021.

Sergejeff J., Palmu, I. & Pilbacka-Rönkä, T. 2020. Erilaiset poissaolot ja tuen järjestäminen. Teoksessa Palmu I. (toim.). Takaisin kouluun – koulua kouluikäymättömille. Valteri.

Liitteet

Liite 1. Kartoitukseen vastanneiden opetuksen järjestäjien taustatiedot

Sitouttavan koulu yhteistyön alkukartoitukseen vastanneiden opetuksen järjestäjien edustajien tehtävänimikkeet (n = 112)

Vastaajataho	n	järjestäjät, % vastanneista
Opetustoimenjohtaja, sivistysjohtaja, opetuspäällikkö	35	31
Rehtori	32	29
Sitouttavan koulu yhteistyön koordinaattori tai hanketyöntekijä	22	20
Oppimisen tuen päällikkö, oppilashuollon päällikkö tai suunnittelija	15	13
Opetustoimen koordinaattori, suunnittelija tai projektkoordinaattori	8	7
Yhteensä	112	100

Sitouttavan koulu yhteistyön alkukartoitukseen vastanneiden opetuksen järjestäjien kuntamuoto ja AVI-alue (n = 112)

Kuntamuoto	n	järjestäjät, % vastanneista
Kaupunkimaiset kunnat	47	42
Taajaan asutut kunnat	24	21
Maaseutumaiset kunnat	41	37
Yhteensä	112	100
AVI-alue	n	järjestäjät, % vastanneista
Etelä-Suomen AVI	36	32
Lounais-Suomen AVI	14	12
Itä-Suomen AVI	14	12
Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	32	29
Pohjois-Suomen AVI	13	12
Lapin AVI	3	3
Yhteensä	112	100

KARVI

Kansallinen koulutuksen
arviointikeskus
PL 380 (Hakaniemenranta 6)
00531 HELSINKI
kirjaamo@karvi.fi
vaihte: 029 533 5500
karvi.fi